

KÜRTÖS

XVIII. évfolyam 7. szám

Közéleti havilap

2020. július

Ára 0,50 EUR

GESZTUSOK KORA

Aki nyitott szemmel járt-kelt a rendszerváltás utáni jó harminc évben, az bizonyára észrevette, és a saját bőrén is tapasztalta, hogy kényszerszült államunkban bizony nem túl kedvesen bántak velünk a jövő-menő kormányok. Üde kivételnek indult éppen ezért a februárban felálló, úgymond jobboldali szövetség, melynek miniszterelnöke, Igor Matovič, a trianoni békediktátum 100. évfordulóját megelőzően békepipára hívta a felvidéki magyar értelmiség és közélet javát. Volt is riadalom bőven, hiszen az ellenségekpeken, a folyamatos retorziókon és tiltásokon felnőtt honi magyarság nemigen szokott hozzá az efféle gesztusokhoz, ezen formán nem is tudta hogyan kell ilyen helyzetben viselkednie. A gesztus mindenesetre biztató volt, különösen azért is, mert a kormányfő már a koronavírus karantén időszaka alatt meglebegtette, hogy esetleg hajlandó átengedni bizonyos politikai posztokat a magyarok által lakott régiókban az MKP szakembereinek, mint pl. járási hivatalok előljárói. Lett is nagy öröm és mozgolódás. Egyesek már simogatni vélték a székeket a fenekük alatt. Mondta is a miniszterelnök baráti felszólalása elején, hogy „szervusztok, kedves barátaim!” Mi, magyarok barátságos nép vagyunk, de a baráti jobb előtt szeretünk tisztázni néhány dolgot, ami esetleg a jövőben elhomályosíthatja e barátságot, ezért néhányan közölünk úgy gondolták, hogy akkor javítsunk ezen a baráti helyzeten néhány dolog tisztázásával az elmúlt száz esztendőből. Nos, a tisztázás nem éppen úgy sikerült, ahogyan vártuk, várták, de hát minden csoda három napig tart. A dolgok gyorsan a helyére kerültek, mint ahogyan a bölcs népi magyar közmondás tartja: suba a subához, guba a gubához. A hivatali előljárók azóta már kinevezésben vannak, annyi módosítással, hogy vannak közöttük, akik magyarul is beszélnek. Nem kivétel ez alól a nagykürtösi hivatal sem, ahová egy Zsélyből származó hölgy kerül majd. Sok sikert kívánunk neki, kerülje őt, meg minket is, a vészhelyzet. Ennek ellenére a miniszterelnök, tekintettel a pártjára leadott jó pár tízezer felvidéki magyar szavazatra, gesztusként és a parlamenti padosorokban helyet foglaló magyarul is beszélő képviselői miatt is, kinevezte tanácsadójának magyar ügyekben az MKP egykori elnökét, Berényi Józsefet. Ebben sincs semmi meglepő, ez idáig csak vegytiszta politika. Kapott is hasznos tanácsot az első, Budapestre vezető látogatása alkalmával, hogy hol kapható Budapesten a legjobb rétes. Végre mindenki fellelégezhetett, mert az első tanácsadás igen jól sült el, vagyis jól sült meg. A rétes finom volt. A járványügyi helyzet részleges feloldása után vártuk, hogy a kisebbségi kormánybiztosi pozí-

cióra, amit eddig a Most-Híd pártjának embere töltött be a szlovák Kormányhivatalban, akkor talán a rétesre való tekintettel, végre talán mi jelölhetnénk embert. Jött is a hidegzuhany, mert a kormányfő, bár az előző kabinetből már mindenkit leváltott, a kormánybiztosi pozícióban mégis meghagyta az előző kormány kinevezett emberét. A jelzést persze olvasni kell tudni, a miniszterelnök még mindig pipa ránk a Memorandumért, és csak lassan enged fel, mint a sarki jég. Azt nem tudni, hogy most ebben az esetben milyen tanácsot kért vagy kapott, de ez már valószínűleg meghaladta a süteményekre vonatkozó tudásszintet. Azóta több gesztus is napvilágra került irányunkban, így az ország megyei felosztásának tervezete, mely úgy változna, hogy a még meglévő erős, magyarok által lakott régiók is szinte beolvadnának a nagy szlovák többségbe. És akkor még nem beszéltünk az önkormányzataink esetleges összevonásáról, az iskolarendszerünk optimalizálásáról, melynek természetesen a kisiskoláink lennének a legnagyobb vesztesei. Szóval gesztusokból el vagyunk látva egész nyárra, még azon túl is. Az már csak hab a tortán, hogy az épülő autópálya alatt az állam a Beneš-dekrétumokra hivatkozva éppen a magyar emberek földjeit készül kisajátítani. Ez igazán a gesztusok kora, ahol most értékelődik fel, hogy harminc évnyi kemény politikai megalkuvások után úgy kiestünk a legfelsőbb törvényhozásból, mint a bátor gyerek a hajóhintából. A nyár hevében jusson eszünkbe, amikor a szlovák kalapon magyar darutollként ott díszelgünk, nem mi irányítjuk a széljárást, legfeljebb felkap bennünket a szél, és elvisz a kalapról jó messzire, ahol talán még a jó gesztusok sem érnek utol.

Hrubík

*„És mi nem leszünk majd szétszórva
Árvult, de mégis győzedelmes fajta:
Minket korszakok tűz-dühe nem edzett
S fölolvast a világ kohója
S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.”*

Ady Endre

Tisztújítás előtt Egy konferencia margójára

Járási konferenciát tartottak az MKP nagykürtösi járási helyi szervezetei Inámban június 3-án. A felvidéki magyarság legnagyobb országos pártjának teljes elnöksége és elnöke, miután februárban az összefogás ellenére sem került be a szlovák legfelsőbb törvényhozásba, lemondott, így az alapszabály értelmében tisztújítást kell tartani. Sajnos a járványügyi helyzet miatt az Országos Kongresszus időpontja már eléggé kitolódott, így az új elnökség és az országos elnök megválasztására július 18-án, Farnadon kerülhet sor. Ezt előzik meg országsszerte a párt járási konferenciái, ahol is a küldöttek az értékelések mellett javaslatokat nyújthatnak be az Országos Elnökség tagjaira, illetve az országos elnök személyére. Jelenleg hat név került fel a potenciális elnökjelöltek listájára, Bárdos Gyula, Berényi József, Forró Krisztián, Papp Sándor, Cziprusz Zoltán és Öry Péter személyében. Az Inámban megtartott konferenciát Öry és Cziprusz személyesen is megtisztelte. Az alapszervezeti küldöttek mintegy 70 százaléka jelent meg a gyűlésen, ami, egy nyári hónap lévén, jónak mondható. A konferenciát Balík László járási elnök nyitotta meg, majd beszámolójában kitért a februári választások kiértékelésére. Őt követően Hrubík Béla elnökségi tag alaposan előkészített és előremutató vitaindítója következett, melyben többek között a jelenlegi helyzetünkről és a jövőbeli politizálásunk irányairól volt szó. Kiemelte beszédében, hogy „mindenki egyszerre az egységes politika szükségességéről beszél, pedig nem az egységünket, hanem a hitelünket veszítettük el. Nem egységes képviselőre, hanem hitelesre van szükségünk, mert hiteltelen emberekkel nem lehet egységet teremteni, sokkal inkább kétséget. A hitelünk helyreállítása nélkül esélyünk nem lesz az egység megteremtésére.” A jövőt firtató és a kiutakat kereső gondolatokra megjegyezte: „a dolgunk és a feladatunk ugyanis harminc év óta sem változott. A felvidéki és az egyetemes magyarság szolgálata, az itt élő magyar emberek életének, életminőségének javítása, a jogaink, nyelvünk, iskoláink, kultúránk, hagyományaink, hitünk megtartása, megélése, megvédése minden létező fórumon. Milyen újabb utak kellenek ettől?” A vitaindító felszólalás után a vendégek kaptak felszólalási lehetőséget. Cziprusz Zoltán felvázolta azokat a szükséges lépéseket és feladatokat, melyek az új elnökre és elnökségre várnak, és itt elsősorban az egységes magyar politizálás megteremtésének fontosságát emelte ki. Öry Péter, mint az MKP leköszönő OT elnöke, pedig kitért a múltban elkövetett hibáinkra, a kialakult helyzetre, valamint felvázolta a lehetséges forgatókönyveket egy új magyar párt megalakulásához. A feladat nem lesz egyszerű, hiszen a kilencvenes években, az akkori három magyar párt egységesüléséhez több mint öt év kellett. Most erre legfeljebb egy éve lesz majd az új vezetésnek, ami nem lesz egyszerű feladat. A vendégek felszólalása után parázs vita alakult ki a lehetséges elnökjelöltek személyéről, a februári választások kudarcának miértjéről, a további feladatainkról, és hogy az Országos Konferenciára milyen egységes állásfoglalással induljanak a küldötteink. A járási konferencia végül is nem foglalt állást az elnökjelöltek támogatásának kérdésében, illetve azt a küldöttek döntésére bízta. A határozatban végül is Cziprusz Zoltánt az OT elnöki posztjára, az Országos Elnökségbe pedig Csáky Pált és Hrubík Bélát javasolták. A kongresszus küldöttei Jámbor László, Balík László, Régi Anikó, Hrubík Béla, Tóth Henrik, Balázs Éva és Cibulya Márk lesznek. Az ülés a nemzeti imánk, a Himnusz elénekklésével ért véget.

AL

Kinevezésre várnak

A Matovič vezette kormány várhatóan még e hónap folyamán kinevezi az új járási elöljárókat. Elkészült a jelöltek listája, és ennek alapján a magyarok által lakott járások élére javasoltak körében nem akad egyetlen széles körben ismert magyar személy. Mi több, a jelöltek közül egyet sem a felvidéki magyarokat megszólító pártok jelöltek.

A Körkép sk-nak sikerült megtudnia, melyek azok a járások, ahol július folyamán várhatóan kinevezésre kerülő új elöljáró biztosan és jól beszél magyarul. A magyarok által lakott járásokban a jelöltek kiválasztásánál a legerősebb kormánypárt feltételként szabta a magyar nyelv ismeretét. Továbbá a járási hivatal munkatársai között biztosítani kell a kellő számú, magyar nyelvű munkatársakat, a napi ügymenet gördülékenysége érdekében.

Amit eddig tudni lehet: A Dunaszerdahelyi, Galántai, Vágsellyei, Komáromi, Nyitrai, Érsekújvári, Losonci, Rimaszombati, Kassa-városi, Töketerbesi és Nagykürtösi járás élére magyar, vagy magyarul jól beszélő elöljáró kerül. A mi régióinkban az elöljárói poszt várományosa a Zsélyben élő Rech Mária.

-bgy-

Faluszépítés Ipolykeszin

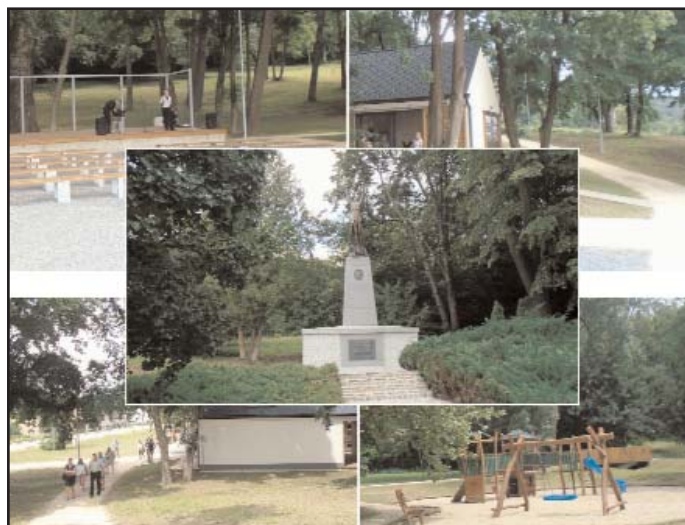
Községünkben, Ipolykeszin falunk szépítésével kezdtek a júniust. Elsősorban a kultúrházat és az óvodát összekötő régi kerítéstől szabadultunk meg, melynek helyére fo-

kozatosan gyönyörű élőkerítés kerül. Továbbá sikerült a helyi parkunkat bővíteni egy hatalmas játszóházzal, ami a kicsik nagy kedvence lett és egy filagóriával, ami az idősebb korosztálynak szolgál.

Jó érzéssel tölt el, amikor napról napra a gyermekek kacajától hangos a „mi kis parkunk“!!!

K.B.

Alsósztrégova - Madách-park

A bársonyos forradalom után sok kulturális emlékhely sorsa bizonytalanná vált, újrarendeződött. Így járásunkban is. A figyelem, a közérdeklődés és a tulajdonlás körüli érdekesülések két emlékhely körül csúcsosodtak ki, ezek a szklabonyai Mikszáth-ház és az alsósztrégovai Madách-kastély. Megérte a vitát, a véleményütköztetéseket, mert végül is - mai szemmel nézve - a végeredmény magáért beszél. A két emlékhely tulajdonosa, a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma mindent megtett azért, hogy napjainkra a két emlékhely méltó legyen volt gazdáik nagyságához. Mindez Jarábik Gabriella igazgatónőnek és csapatának, valamint az emlékhelyekhez kapcsolható érdekeltségek és érdekeltek közös összefogásának, erkölcsi, szellemi és anyagi segítségüknek köszönhető. A Mikszáth-emlékház folyamatos felújításával párhuzamosan került sor a Madách-ingatlanok felújítására is, mindkettő magyar állami segítséggel is. Mindkettőről lapunkban folyamatosan tájékoztattuk kedves olvasóinkat. Az alsósztrégovai beruházás sokkal nagyobb volumenű volt, mintegy tízéves megfeszített szellemi és fizikai munka után elmondható, hogy majdnem maradéktalanul sikerült felújítani a kastély külső és belső állagát, június végén pedig átadni a felújított parkot a síremlékkel együtt. Ez utóbbi munka mintegy másfél évig tartott, mert kivitelezését bürokratikus intézkedések is hátráltatták. Az eredmény azonban magáért beszél. A felújított parkban már megújult utakon sétálhatunk, lugasok közt, interaktív információs táblákat olvasgatva, melyekről nagyon sok hasznos ismeretet is megtudhatunk. Megépült egy vadonatúj kissozpad, nézőtér egy kiszolgáló épülettel együtt. A park nyitott, bárki betérhet pihenési, sportolási vagy családi piknikezés céljából. A felújított síremlék lombardiai zöldes árnyalatú márványkövel van kirakva.

Mint már többször is írtunk róla, az egész projekt a Palóc Út Kulturális Turisztikai Klaszter Egyesülettel közös pályázatban valósult meg, és mint ilyen, ténylegesen is igazi állomása lesz a Palóc Útnak. A tíz év alatt mintegy kétmillió euró lett beruházva Alsósztrégován, amely végül mindnyájunk közös kincse lett a helybéliekkel együtt, akik ígéretük szerint is becsben fogják tartani közös örökségünket, figyelemfelkeltő propagálással a fürdőbe látogató turisták felé is.

Jó szívvel ajánljuk mindenkinek az odalátogatást, az iskolások akár egy egész napot eltölthetnek itt tudásban gyarapodva, játékosan újabb ismereteket szerezve.

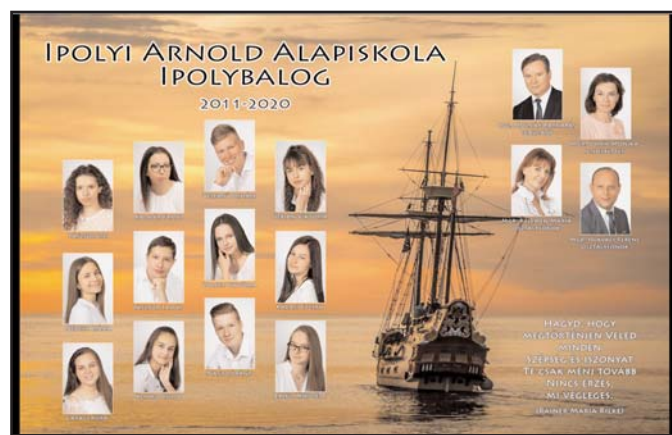
Balogh Gábor

Kicsengettek...

A Nagykürtösi
járás magyar
iskoláinak
végzősei

A csábi alapiskola egyedüli
végzőse, Molnár Bernadett

Palócok Szent Anna tisztelete

Mivel 2020-ban járásunkban, Ipolyszécsénykén került volna sor a VII. Palóc Világtalálkozóra, ezért lapunkban minden hónapban egy oldalon ezzel a témával, azaz a palócsággal foglalkozunk. Az írások szerzője a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeum igazgatója, Limbacher Gábor, aki a téma szakavatott ismerője. Cikksorozatunk nem titkolt célja, hogy népcsoportunkat, a palócokat, tulajdonképpen saját történelmünket még jobban megismerjük.

Az év jeles napjai sorában nyárközépi kiemelkedő ünnep Szent Anna napja. Kultuszának sokrétűsége folytán szakrális építészetünkben is megjelenik templomok, kegyhelyek, kápolnák patrónusaként vagy szoboroszplokon. Érsekvadkertén emelt kultushelye egyszerre szolgált út menti és temetőkápolnaként, míg ipolytarnóci temetőkápolnája egyúttal kistáji zarándokhely is. Szent Anna búcsújáró helyei a Palócföldön egész hálózatot alkotnak, ha az előző kultushelyhez hozzávesszük a bujáki, lőrinci, hangonyi, hanyipusztai, belpátfalvi Gilitka-kápolnát és a felvidéki Körtvélyes, Rudnok, Kisperlász kegyhelyeit, melyeken kívül Mátraverebély-Szentkút egyik fontos búcsúnapja is Szent Anna kultuszát szolgálta. Gyöngyöshalászon Szent Annának, a templom védőszentjének külön szoborszéke van, amelyet végighordoznak a körmenetekben. Így Szent Annának is külön dajkája és hordozó leánygárdája volt.

Szent Annának a nép szakrális tudatvilágában különös helye, hivatása volt. Anna a palóc, de az egész hazai katolikus asszony népnek kiváltságosan tisztelt szentje volt: magtalanok, áldott állapotban levők, női betegségben szenvedők tekintették nagylelkű pártfogójuknak.

Főleg pünkösöd utáni kilenc kedden böjtöltek - gyermekáldásért, könnyű szülésért -, amely nagyjából éppen névünnepevel fejeződött be. Ezt az időszakot a mezőkövesdiek „szentannakedd” néven emlegették, és kultuszát pápai búcsú-kiváltságok is lendítették. A Szent Annának szentelt kedd évszázadokon át, még a 19-20. század fordulóján is asszonyi dologtöltő nap volt. Ereklényből, főként ujjáiból a középkori keresztes háborúk után Nyugatra is jutott, és az egyházilag alkalmazott hozzáérítés révén számuk megsokszorozódott. Az ilyen kézereklyét Szent Anna erős anyaságának, matriarcha méltóságának szimbólumául tisztelték. Egy népszerű barokk olvasmány Szent Anna tiszteletéről többek között így oktatja azokat, akik kilenc keddi ájtatosságot fogadnak, vagy benne részt vesznek: „Szent Anna képét, avagy a kezének formáját kilencszer megcsókoljad, avagy evégre a térdeplő székét vagy házadnál annyiszor a földet.” A kultusz népi utókorára jellemző ez a ponyvanyomtatványokon számtalan kiadásban megjelent imádság: „*Oh, áldott Anna, szent anya /.../ örvendezek azokon a malasztokon, melyekkel téged a mindenható Isten szent kezéd által felékesített, midőn azon édes onokádat gyakran hordozád /.../. Azért is tetszett a magasságbeli Istennek, hogy szent kezedet a földön tisztelnék, hogy annak tisztelete által mindent, ami lelkünk üdvösségére hasznos, megnyerhessük...*” Ilyen kézereklye látható az egri jezsuita majd cisztercita templom Szent Anna oltárán, és a sokáig oly népszerű Aranykorona imakönyv is egész oldalas képet mutat róla. A Mariazellbe vezető zarándokúton Annaberg kegyhelyének palóc búcsús kapcsolatait mutatják az innen származó, és több településen - Egeg, Etes - fellelt, Anna kezét ábrázoló színes nyomtatványok.

A balassagyarmati Szentháromság főplébánia-templombeli oltár tituláris szentje, Szent Anna ülő alakja mellett az ifjú Szűz Mária üdítő, szépséget és reményt sugárzó alakja hangsúlyozódik a kép közepén. E két fénytől áthatott szenthez képest Joákim inkább a sötét háttérbe olvad, majdhogynem észrevétlen marad. Fönt az Atyaisten inkább csak indirekt módon sejlik föl. Függőleges síkon az oltár oromzata a sugárzóan fényes menyeyei világot tárja elénk, virág- és nádisszal átszőtt aranyos rokokó keretben

az ég felhői között angyalok övezte, sugárzó és uralkodó Istenszem látszik. Ennek kontrasztját adja a festmény sötét tónusú látványa, mintegy a földi világ megjelenítése. A kép jobb oldalán a mennyből sejtelemszerűen lehúzódó világosság áttöri ezt a sötétséget, és Annát, illetve Máriát malasztal tölti el. Fénylő alakjuk az Örök Nap eljövételét, a világosság győzelmét előlegezi, amint arra az előttük magasodó fémfeszület látvány-szerűen is utal. E vertikális szerkezet egészült ki az 1970-es évek táján, amikor az oltár fölötti templomablak üvegében Szent István király alakját formálták meg.

E változást az oltárra vonatkozóan valóban kiegészülésnek tekinthetjük, ugyanis a hazai szakrális folklórban Szent Anna és Szent István személye szintén kapcsolatba került. Lajtakáta (Moson m., Gattendorf, Ausztria) búcsújáró Szent Anna kápolnája esetében a hungarus tudatú hagyomány sajátos példáját szemlélhetjük. Benne Szent Anna és Szent István révén, mint személyekben, az egyetemes és a magyar keresztény genezis kapcsolódik össze. A horvát ajkú helyi nép emlékezete szerint e kápolnában imádkozott Szent István király, mielőtt a német császár ellen harcba kelt volna. Az ekkor, vezérei által látott jelenés szerint a kápolna fölött nagy fényességben angyalok tartották a magyar koronát, szentélyében pedig Szent Anna áldotta meg a királyt. Az ütközetben így a magyarok győztek. A csata után a hálátelt István király térdén csúszva közeledett a kápolna oltárához. A fényesség most ismét megjelent, és a sebesült vitézek mind meggyógyultak.

A szakrális folklór mellett templomi oltár is képviseli a magyar keresztény államot megalapozó István király és a Nagy Szent Család matriarchájának kapcsolatát. Például a rozsnyói franciskánus templom XVIII. század közepén készült főoltárán a Szent Annát családjával megjelenítő festmény két oldalán Szent István és Szent László király látható, akik Magyarország oltalmává és erejévé avatták Anna leányát, Máriát és unokáját, Jézust.

A török után német lakosokkal újra települt Szendehely temploma szépséges festményén Szent István király Szent Annának és a térdén ülő leányának, Magyarok Nagyasszonyának ajánlja föl a Szent Koronát, s általa az országot és nemzetet.

A magyarság népesedési krízishelyzetből való kiúttalálása volt az egyik indíté-

ka a család és a gyermekáldás védőszentjét bemutató, „Kegyelmekkel tündöklő boldog Anya” - Szent Anna tisztelete és a Palóc Búcsú című könyv megalkotásának és 2005. évben való megjelentetésének, amely a Palóc Múzeumban megvásárolható.

Mátraderecskén egy módos parasztcsalád Szent Anna és Mária egyaránt öltöztethető szobrát csináltatta meg hordozható foglalatban a 19. század közepén. Előbb a templomban, majd lakóházuk fali fülkéjében kaptak helyet a szobrok. A gondozóasszony az ünnepi öltöztetésekre rendre bevitte őket a házba, és még a gyerekeket is kiparancsolta onnan ruhaváltás idejére.

A világ a Palócföld paraszti kultúrájában egyöntetűen isteni teremtménye. Ezt igazolják a néphitadatok és egy Nógrád megyei archaikus imádságban művészi tömörséggel megfogalmazott kozmikus genezis-motívum:

„Ég szülte Földet
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte levelét,
Levele szülte bimbóját,
Bimbója szülte virágát,
Virága szülte Szent Annát,
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Krisztus Urunkat,
Aki megváltott mindnyájunkat.”
/.../

Föltűnő a Szent Anna-napi, többnyire tűzvész miatt fogadott „búcsú” gyakorisága, mint például Etesen, Nógrád-megyében és Egegen, ahol hasonló okból az apostolok oszlását (VII. 15.) is megünneplik. Nógrádmegyében 1910 táján a felvég égett le. A helyi hagyomány szerint egy gazdaember a fiával felgyúj-

totta szalmás házukat a biztosítási díj reményében. A tovaterjedt tűz pusztítását követően megeskették a fiút a tűzgyújtás ügyében, aki hamis esküje után hamarosan meghalt, „és éjjelente tüzesen járt haza”. A csapás emlékére a megyeriek nem dolgoztak, és feketében jártak minden Szent Anna-napkor.

A kékkői uradalom birtokosa, Balassa Pál apostoli gróf hathatós támogatója volt Szent Anna kultuszának, az általa építtetett templomokban rendre oltárt emeltetett Krisztus nagyanyja tiszteletére, és például az 1759-ben újra felszentelt kékkői várkápolnát is Szent Anna oltalmába helyeztette. Főoltárára a török által szétvált városok között épen megtalált Pieta képet helyezte ki nyilvános tiszteletre. Uradalmában Szent Anna évenkénti ünnepnapjait nagy ájtatossággal rendelte megünnepelni, s végül földi pályafutását is az üdvösségre vezető halálért közbenjáró Szent Anna napján fejezte be, 1771-ben.

Szent Annának e segítő hatalmát tartotta szem előtt az ipolytarnóci Bory család, amikor 1813-ban családi sírboltként is szolgáló búcsújáró temetői kápolnát építtet, búcsúkiáltást nyervén hozzá Szent Anna ünnepére a római Apostoli Szentszéktől. A hely máig a környékbeli falvak zarándokhelye. Heves megyében, az Erdőtelek melletti Hanyipusztán a Buttlér grófok létesítettek búcsújáróhelyet Szent Anna tiszteletére. Az alapítói szándéknak megfelelően uradalmuk népe évente a keresztjáró napoktól 9 kedden át egészen Szent Anna ünnepéig zarándokolt körmenetileg ide, és misét hallgatott. A jámbor szokás hamarosan túlhaladta a helyi kultusz kereteit, és messzi vidékek, így Mezőkövesd parasztnépét is megmozgatta még néhány évtizede is.

A balassagyarmati Szent Anna-oltár régi kultuszából nőtt ki a Szent Anna-ünnepi Palóc Búcsú a végső honfoglalás 1100. évében, 1996-ban. Idén a jubileumi 25. búcsún, július 26-án különös hangsúlyt kap az egyetemes és a magyar kereszténység genezisének összekapcsolódása Szent Anna és Szent István személyében. A különös hangsúly összefügg a trianoni diktátum 100. évfordulójával. Hitünk és reményünk, hogy az Istenszülő Boldogasszonynak 982 esztendeje fölajánlott ország ma is Magyarok Nagyasszonya oltalmában áll, és széttagoltságát a Kárpát-medencében élő nemzetek és etnikumok krisztusivá válása, s ekként együvé tartozása, felülmúlja és orvosolja.

Limbacher Gábor
Kubinyi Ferenc Múzeum, Szécsény

A környezetvédelem virágzása

(a júniusi cikk folytatása)

Háború az élet ellen

Az utóbbi időben megerősödni látszik egy régi-új mozgalom, amely egyfajta világvégeváró szektaként terjeszti tanait közelgő, borús jövőnkét illetően. Ők a zöldek, az elhivatott környezetvédők, akik ádáz harcot hirdettek a Föld élővilágát hosszú ideje pusztító életmód, a klímaváltozást okozó ipari és mezőgazdasági tevékenységek, illetve egészen konkrétan a civilizációs vívmányaink halálos mellékhatásai ellen. Az ökomozgalmak reneszánszukat élik, úgy tűnik, hogy megkapják a közismertséghez és a tömegek befolyásolásához szükséges médiafelhajtást, politikai és a gazdasági támogatást is. Láthatatlan mecénások pénzelik őket, ráadásul a tudományos világ egy része szintúgy beállt mögéjük annak érdekében, hogy minél több emberhez eljusson az üzenetük: Túl sokan vagyunk, túl sokat fogyasztunk, túl jól élünk! Ez hamarosan az emberiség vesztét fogja okozni! És hogy miféle megoldásokat javasolnak? Nagyon úgy tűnik, hogy a régóta emlegetett populációs program kapott egy új csomagolást, és a környezetvédelem, a bioszféra iránti álságos, hazug aggodalmaskodás közben célponttá vált maga az emberi élet...

Jelenleg kb. 7,8 milliárd ember él bolygónkon, az ENSZ előrejelzése szerint 2050-re 9,8 milliárd emberrel kell számolnunk. Sokak szerint ez egy elfogadhatatlanul magas növekedési ráta, és úgy vélik, hogy már most meg kellene állítani a további szaporodást, mert ha ez így megy tovább, akkor elkerülhetetlen lesz a globális kataklizma, jelenlegi civilizációnk csődje és összeomlása... A világ valódi urai régen kilátásba helyezték, hogy megtizedelik az emberiséget. Egyes vélekedések szerint néhány száz millióban limitálnák azok számát, akik ezen a bolygón egyidejűleg élhetnek. Vagyis a közeljövőben meg akarnak szabadulni legalább 6, de leginkább 7 milliárd embertől. A programok, amelyek ezt a célt elérhetővé teszik, már futnak...

Fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a Föld élővilága, bioszféra valóban válságos időket él át - és ha minden úgy megy tovább, ahogyan eddig, akkor nem biztos, hogy túléli ezt a vészterhes időszakot. Az is nyilvánvaló, hogy állat- és növényfajok százai az emberi tevékenység következményeképpen halnak ki. Zsugorodnak a zöldterületek, az erdők, természetlenné válnak a földek, ihatatlanná, mérgezővé, az egészségre ártalmassá az ivóvízkészleteink. Abban sincs vita, hogy egész egyszerűen kizsákmányoljuk a természetet, mohó, kapzsi és felelőtlen életmódunk következtében felemészítjük az élhető jövő lehetőségét, és gyermekeinkre, unokáinkra egy felégetett, többszörösen megerőszakolt, szanaszét szaggatott, üres, majdhogynem teljesen halott, minden ízében mérgező

világot hagyunk. Csakhogy akkor is hasonlóképp járhatunk, ha hallgatunk a szirénhangokra, és bedőlünk azoknak, akik manapság magukat emberbarátnak, környezetvédőnek, az emberiség jövőjéért aggódó aktivistáknak állítják be. Ugyanis teljesen egyértelmű, hogy nem az emberiség megmentéséért fáradoznak, hanem azért, hogy valamiképp rábeszéljenek minket valamiféle önfeladásra és öngyilkos életmód folytatására. Ennek végcélja, hogy minél kevesebben legyünk, az emberiség lélekszáma pár száz millióra zuhanjon vissza. Ezzel párhuzamosan azt is szeretnék elérni, hogy leépítsük saját civilizációnkat, a környezetvédelem nevében adjuk fel a technológiánk nagy részét, mondjunk le az alapvető emberi jogaink egy részéről, és kérdések, ellenvetések nélkül engedelmessédjünk a globális válságmenedzsment (világkormány) utasításainak.

A környezetvédelem annak idején egy nemes, becsülendő, támogatandó mozgalomként indult útjára még az 1800-as évek közepén (az első környezetvédelmi törvényt 1863-ban hozták Nagy-Britanniában), amikor egyesek felismerték, hogy az iparosodás nem várt mértékben okoz légszennyezettséget, aminek borzasztó mellékhatása a legkülönbözőbb légúti megbetegedések formájában csapott le a társadalomra. Ezzel párhuzamosan a természetnek, a környezetnek az ipari létesítmények általi, egyre fokozódó mértékű kizsákmányolása, életterhelése további intézkedések meghozatalát sürgette. Az emberek idejekorán felismerték, hogy a nagyvállalatok ropant hanyag, felelőtlen módon, a Szent Profit nevében gyakorlatilag köpnek arra, hogy tevékenységük következtében a földek és vizek, sőt, még a levegő is súlyosan szennyezetté válik. A termelőtevékenységek mellékhatásaként egyre komolyabb mértékben jelentkező környezetszennyezés megszüntetését célzó munkálatok költségeit a vállalatok részben az államra, részben a lakosságra terheltek. (Ez a gyakorlat napjainkban is zajlik.) A negatív környezeti hatások és azok legalább részben történő semlegesítésének egyre horribilisabb költségei nyomán folyamatosan növekedett a lakosság elégedetlensége. Megpróbáltak különböző szabályozásokkal gátat vetni a vállalatok végső soron öngyilkos ámokfutásának, azonban ez a kísérlet mindannyiszor zátonyra futott. Tudják miért? Igen, a pénz beszélt már akkor is. A nagyvállalatok iszonyatos mennyiségű profitra tettek szert, amiből játszi könnyedséggel vettek meg politikusokat, akik lobbiszövetségbe tömörülve többé nem a választókat, hanem valódi gazdáikat, a cékeket, az ipar szereplőit képviselték. Ennek megfelelően azok a valós, érdemi kezdeményezések, amelyek gátat vethettek volna a pusztításnak, fennakadtak a parlamentek és egyéb, döntéshozó, jogalkotó intézmények bejáratánál. A vállalatok teljesítménye meghatározó jelleggel bírt egy ország gazdasági helyzetére, és az állandó növekedés bővületében - úgy igazából - senkit nem érdekelt, hogy XY cég súlyosan mérgező alapanyagot önt Z folyóba vagy tóba, aminek következtében az ottani élővilág gyakorlatilag kipusztult, és akik a folyó vagy tó vizéből ittak, azok mindenféle betegségekben haláloztak el. Megérte. Ez volt a siker elengedhetetlen ára.

Mindez csak körvonalakban érzékelteti, hogy a környezetvédelmi mozgalom már a kezdet kezdetén kudarcra volt ítélve, hiszen az üzletemberek és az általuk kilóra megvásárolt politikusok mindenféle érdemi kezdeményezést, megelőző jellegű intézkedést megtorpedóztak. Ami ezután történt, az napjainkra hozta meg rothadó virágait. A nagyvállalatok elszabadultak, és döbbenetes mértékű bolygópusztítást hajtottak végre az elmúlt száz 120-150 év során.

A környezetvédelem virágzása

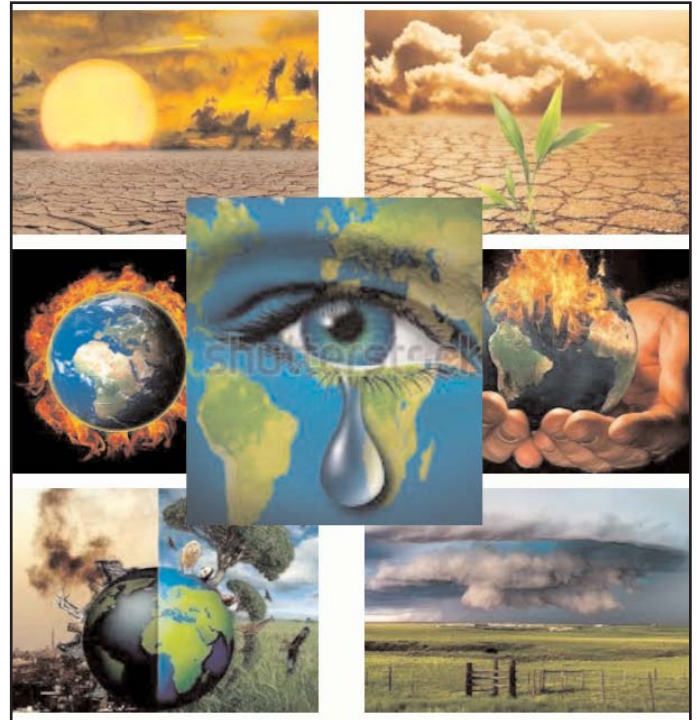
Maurice Strong, kanadai iparmágnás és így multimilliomos személyiség jó ideig töltött be az ENSZ-ben fontos pozíciót, vagyis hivatalosan is egyfajta valóságos Grál-lovagja volt a környezetvédelemnek, amit a háttérhatalmi erők kristálytisztaan arra használnak fel, hogy az emberekben elültessenek egy öngyilkos ideológiát. Ez arról szól, hogy maga az emberiség az, ami ezen a bolygón felesleges és ártalmas. Nem ám a legkülönbözőbb ipari létesítmények, vállalatok, amik pusztán a költséghatékonyság érdekében pusztítják a környezetünket, hanem én és Ön, kedves olvasó. Mi vagyunk azok, akiknek menniük kell, mert a napi egy zsányi szemetünk végveszélybe sodorta a Föld élővilágát. Maurice Strong vezéralakja volt annak az emberellenes, sötétzöld mozgalomnak, ami igazi fasiszta módszerekkel fejtette ki tevékenységét világszerte, és ezzel természetesen megint csak az Új Világrend és az Elit érdekeit érvényesítette. Strong felügyelte a híres-hírhedt ENSZ-projekt, az Agenda 21 létrejöttét, ami talán a legveszélyesebb és leggyilkosabb támadás a szabadság, a szabadpiac és úgy általában a demokrácia maradványai ellen. Hogy mi ez az Agenda 21? Nos, az ENSZ egyik jól kidolgozott menetrendje, aminek a végállomása egy világkormány létrehozása, méghozzá úgy, hogy a kivitelezés szakaszában mindvégig olyan problémák megoldására hivatkoznak, amik nem úgy léteznek, ahogy azt előadják, és/vagy nem a hétköznapi emberek az okozói. (Ide sorolandó például a globális felmelegedés-klimaváltozás problematikája, ami az emberellenes mozgalmak egyik ideológiai atombombája.) Az Elit által megfogalmazott menetrend (Agenda 21) keretein belül a legkülönbözőbb, súlyosan megszorító intézkedéseket hoznák meg. Egyebek mellett létrehoznának egy globális felügyeleti szervet, ami szabályozná a születéseket, az emberek károsanyag-kibocsátását, ésszerű keretek közé szorítaná az ökológiai lábnyomunk méretét, például a fogyasztásunk drasztikus visszaszorításával, és persze bevezetnék azt a globális adót, amit mindenkinek fizetnie kellene, aki széndioxidot termel. Például a levegő kilégzésével...

Ahhoz, hogy mindezt be lehessen vezetni, korábban említett hősünk, ez a bizonyos Maurice Strong feltétlenül fontosnak tartotta lebontani a nemzetállamiság intézményét, a nemzeti szuverenitást. Szerinte egy globális, központi szervezetre kell bízni az emberiség irányítását és a problémák mielőbbi megoldását annak érdekében, hogy a saját környezetünket megóvjuk a biztos és végső pusztulástól. Egy 1997-es interjúban így fogalmazott: „Mi lenne, ha a világ vezetőinek egy kis csoportja azt a következtetést vonná le, hogy a Földet fenyegető legnagyobb kockázatot a gazdag országok életmódja okozza? Ha a világot meg akarjuk óvni, akkor ezeknek a gazdag országoknak megállapodást kell aláírniuk, amely arra kötelezi őket, hogy csökkentsék a környezetre gyakorolt hatásaikat. Meg fogják csinálni? Valószínűleg nem. A gazdag országok semmi hasonlót nem fognak tenni. Nem fogják megtenni. Nem változtatnak. Tehát a bolygó megmentése érdekében úgy kell döntenünk, hogy összeomlasztjuk az iparosodott civilizációt. A mi felelősségünk, hogy ezt megvalósítsuk.”

Ugye milyen érdekes, hogy most, 2020-ban éppen itt tartunk, és a klímaharcos mozgalmak gyakorlatilag szóról szóra felmondják szellemi elődjük alapvetéseit? Ez azt jelenti, hogy nem egy hirtelen kialakult, spontán szerveződésről van szó, hanem egy lyán projektről, amit immár évtizedek óta ilyen módon próbálnak a társadalomba programozni. Vagyis egyértelműen hazugság, hogy a jelenünk klímavédelmi mozgalmi spontán szerveződések, amik mindentől függetlenül a

közelmúltban jöttek létre, mert bizonyos elhivatott emberek már nem bírták tovább csendben nézni Földanyánk általunk kiváltotta hosszas agóniáját... Nem! Ez az egész sok-sok évtizede zajlik, rendkívül pontosan előkészítve, a hazugságokat, a féligazságokat, a lelkiismeretünkre hatni szándékozó sugalmazásokat eleinte lassan, majd ahogy a helyzet fokozódik, egyre gyorsabban adagolva.

A Föld napja és az ember tragédiája

Azt már az eddigiekből tudják, hogy a Föld napja nevű világnapot kik és miért hozták létre. A fővonalas sajtó ekkor minden esztendőben félreveri a harangokat, így meglehetősen nehéz tudomást sem venni róla. Ez az a nagyszerű dátum, amikor ki kell kapcsolni a villanyrezsókat, autót helyett metróval és villamossal közlekedni, visszadobni a hentes arcába a műanyag zacskót, nem szabad használni semmit, ami elektromos energiával megy. Ezen a napon tényleg össze kell szedni a kutyakakit, lehet menni tüntetni a Föld meg a természet nevében, csak a vegán menü a menő, és ekkor amúgy is mindenki hihetetlenül zöld, valahogy úgy, ahogy karácsonykor is mindenki hihetetlenül szeretetteljes.

A Föld napja azért nagyszerű dolog, mert ilyenkor bizony az emberiség egyesül a nemes cél lobogója alatt. Mentsük meg a Földet és ezzel együtt önmagunkat. Elsősorban persze önmagunktól. Mert mi vagyunk a kártékony faj, akik nem ártallnak például állatokat megenni. Nagy kedvvel, jó étvággal, a legkülönbözőbb formákban, mártásokkal. Van képünk a civilizációs vívmányokat használni. Pedig de szép is lenne, ha mindenki aszkéta életmódra váltana, és egymást gyilkolnánk halomra egy természetesebb fa hűvös árnyékáért... Szóval a Föld napja a környezetvédelmi mozgalmak, a zöld eszmék ünnepe 1970. április 22-e óta, amikor a Külkapcsolatok Tanácsának, ennek a titkos társaságnak az egyik embere, Walter Cronkite kikiáltotta a Föld napját (Vlagyimir Iljics Lenin, Immanuel Kant, Robert Oppenheimer... születésnapján).

(Folytatás a 14. oldalon)

AZ 1. MAGYAR KERÉKPÁRMÚZEUM

A nagykürtösi régió a második világháború után Magyarországgal, ezen belül Balassagyarmattal, mivel az Ipoly folyó egyben határfolyó is, egyetlen hídon keresztül volt elérhető, Tótgyarmat és Balassagyarmat között. Mára ez a helyzet megváltozott, de a határforgalom országrésze ezen az egykori hídon bonyolódik le, és maradt vonzóvá az emberek számára. Jelképesen ablak a világra, illetve Magyarország minden irányába. A belépőkapu Balassagyarmat, nevezhetnénk az első számú és jelentőségű településnek a közelben élő magyarság, de fontos gazdasági kapocsként is az egész régió számára. Jelentősége a rendszerváltás óta egyre javulóban van, egyre vonzóbbá válik minden szempontból és ez nagyon fontos az egész térség fejlődése szempontjából.

A jól élhető világot is emberek teremtik meg. Így volt ez a múltban, és így van ez a jelenben is. Olexa Miklós ismert személyiség Balassagyarmaton, az egész régióban, és közhasznú tevékenysége révén már a határon túl is. Személyesen még csak pár éve ismerem, de mindig meglep valamivel, részben a gazdag

családi történelmével, részben az elképzelései és ezek gyakorlati megvalósításával. Így volt ez a kerékpármúzeum ötletével is, amelynek megvalósítását a magam részéről jóval hosszabb folyamatnak tartottam, mint ahogyan ez mára a valósággá lett. Gyakran megfordulok Balassagyarmaton, vettem észre némi mocorgást, de teljesen megdöbbentem, amikor a gyarmati hírekben olvastam róla, és maga Olexa Miklós hívta fel rá figyelmemet, hogy már mindenki látta, csak én nem. Hát erre nagyon kíváncsi voltam, ezért felfedező útra indultam. Mert ugyan kívülről is sejtet valamit az épület, de ami belül van, az maga a szenzáció. Az ilyen muzeális ügyekben nagyon járatlan vagyok, szeretem a tárlatokat, ha kell utána is nézek dolgoknak, de ebben az esetben nem volt kiindulási pont, mivel kerékpármúzeum egész Európában ritkaságnak számít, és csak a nagyon odaadó hívek tudják ezek történetét és jelentőségét. Hagytam magam meglepni, ami teljességgel bevált. Miklós felvezette nekem az egész történetet, majd végigvezetett az egész tárlaton, ahol nem győztem a fejem kapkodni, mert minden

lépésben újabb és újabb történetek és meglepetések értek. Ez alatt az egy-két óra alatt ugyan kerékpárszakértő nem vált belőlem, de beléptemkor úgy néztem ki, mint egy gyalogos, távozáskor pedig úgy éreztem, mint a pilóta, aki az égbe szállt. Mindezt nem a reklám kedvéért (azért is) írom, de ezt a csodát látni kell. Mások száz és ezer kilométereket utaznak, hogy gyönyörködjenek egy kiállításban, nekünk ez elérhető közelségben, a „szánkban“ van, csak egy lépést kell tenni érte. Ezt a kis lépést ajánlom megtenni szakértőknek, műkedvelőknek, kíváncsiaknak és nem kíváncsiaknak, gyerekeknek és a mindent sötét színben látóknak, rosszat váróknak. Ha Olexa Miklós előadása nem is győzné meg őket, a valóság biztosan igen.

Olexa Miklós szívügyének tekinti az Ipoly egész völgyének, így Nógrád és Hont szűz területeinek megismertetését, amelyet még a modern civilizáció nem számolt fel. Ez egy olyan vidék, a határ mindkét oldalát tekintve, amely igazi turistaparadicsomnak számít, ezernyi lehetőséggel, a vizeket és kerékpározást kedvelőknek legfőképp. Ennek köztudatba vitele és bemutatása csak szorgalmas hangyamunkával lehetséges. Ez az, amire vállalkozott az Ipoly Túrarendszeren keresztül. Ezekbe bevonni az idegenforgalmi szolgáltatásokat, intézményeket, a kulturális lehetőségeket csak kitartó optimizmussal és fáradhatatlan munkával lehet. Aki gyakorlott turista, az tudja, ismeri, mi kell egy jó szabadidős program eltöltéséhez, hogy az tartósan vonzó legyen, és már az első próbálkozás ne vegye el az ember kedvét a további hasonló terveitől.

AZ 1. MAGYAR KERÉKPÁRMÚZEUM

Mint említettem, a tárlatvezetés alatt élvezettel hallgattam és figyeltem. Röviden igyekszem az olvasó elé tárni az anyagot, előzetes ízelítőként, hogy felkészítsem az odalátogatásakor megtekinthető látványosságra, gazdag kiállítási anyagra. A múzeum anyaga napról napra gyarapodik, szerintem, aki eljön ide, az többször is majd visszatér, mert érdemes lesz.

A múzeumi látogatót szép környezet fogadja, ellátva őket mindenféle turisztikai információval a további kikapcsolódási lehetőségekre. A kiállítóterem is impozáns, melyet a meglévő épület átalakításával hoztak létre. Már most is túlszűfoltnak tűnik, pedig nem kis területről van szó, de a jelenlegi több mint száz kerékpár már igencsak feszegeti a terem oldalait. A jövőt illetően, reményei szerint tíz éven belül mintegy 300

férne bele. Így csak sorolom: Weiss Manfréd-, Rákosi Mátyás-, Csepel Művek-, Macmillan-típusok, velocipédok, katonai biciklik, tandem kerékpár, versenybiciklik, túrabiciklik, pályaverseny-kerékpárok, háromkerekű versenybicikli, különleges fekvőbicikli, hobbi bicikli, gyerekbicikli és még sorolhat-

gőket, lámpákat, kiegészítő alkatrészeket. Végigvonul előttünk az egész technikai történelem, amely még a mai egyetemistáknak is sokat adhat, hogy a valóságban is megismerhetik és láthatják a fejlődési fokozatokat.

A határátkelő közvetlen közelében, a Tesco nagyáruházzal szemben található a múzeum, amelyre már külseje is felhívja a figyelmet. Lencsés Zsolt freskófestő párjával és társaival 50 m²-es freskót festettek az épület külső falára, hogy a múzeum iránt érdeklődő könnyen rátaláljon.

Amíg ember lesz, kerékpár is lesz, állítja Olexa Miklós, és ebben bizonyára nem téved. A szakemberek szerint kb. 1 milliárd kerékpár van a világon, ez a szám egyre nő, a kereslet nagy, talán ezért is olyan drágák. A mai modern időkben egyre többen használják sport- és turisztikai célokra. A szabadidős programokban kihagyhatatlan szerepe van. Pattanjának hát kedves olvasóink is a kerékpárunk nyergébe, és látogassanak el a gyarmati múzeumba. Ha nem biciklin, akkor más eszközzel, hátha már hazafelé kerékpáron jönnek, vagy legalábbis tervbe veszik vásárlását praktikus vagy egészségmegőrző szempontból. Úgy legyen!

Balogh Gábor

kerékpár tárolására vannak tervek, ami egy látogatóközponttal párosulva mintegy 700 millió forintos beruházás lenne. De maradjunk a mai látnivalóknál, amelyeket csak felsorolni tudok, képekkel illusztrálni, a többről mindenkinek személyesen kell meggyőződnie.

Azt hallották, hogy a kerékpárt két-kerekű lónak is hívták? Vagy drótszámárnak? Hogy a kerékpár feltalálásának dicsőségén ketten is osztoznak. A német Karl von Drais báró és a skót kovácsmester Kirkpatrick Macmillan, akinek a házára a következő felirat került: Jobbat alkotott, mint amiről tudott. Láthatók itt hazai és külföldi gyártású kerékpárok mindenféle változatban, ezek külön-külön történő bemutatása egy kiadványba

nánk tovább. A bemutatásra kerülő kerékpárok egy felújításon, csinosításon is átesnek, mindez egy egykori berendezésű szervizműhelyben, annak szerszámaival együtt. Láthatunk még itt értékes cse-

A TANÁR, aki élménnyé szelídítette a verseket

Hihetetlen, de már negyven éve annak, hogy az ipolysági gimnázium ifjú növendékeként tagja lettem a Vas Ottó tanár úr vezette József Attila Irodalmi Színpadnak. Bár a versek szeretetét már az alapiskolából magammal hoztam, de

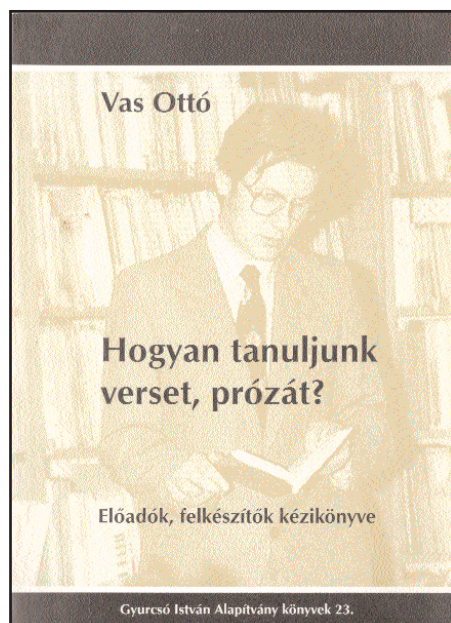

igazából itt szerettem meg annyira, hogy végül a későbbiekben magam is arra vetemedtem, hogy írtam néhányat, többkevesebb sikerrel. De, hogy a versek végérvényesen megváltoztatták az életemet, azt Vas Ottónak köszönhetem. Magyar-irodalom-órái, ahol átszellemülten tolmácsolta József Attilát, Adyt, Petőfit, a mai napig felejthetetlenek számomra, s az élményen túl valami mást is megerősítettek bennem. Megtanítottak gondolkodni, szeretni, kutatni a sorok között, keresni az élet értelmét. Az irodalomórakon túl a JAISZ-ban olyan költőket is megismertünk, akik nem voltak a tananyag részei. Itt találkoztam először Szécsi Margittal, Nagy Lászlóval, Pilinszkyvel vagy éppen Győry Dezsővel. A verseket,

amiket ott szavaltunk, a mai napig tudom és szeretem, és életem fontos állomásain át is segítettek nehéz döntéseken és válásokon. Ezek nélkül a versek nélkül ma nem lennék az, aki vagyok, és ezt köszönöm, Tanár úr, neked. Emlékszem, amikor a komáromi Jókai Napokon ott ültünk Buc Hunor Pilinszky-estjén az Európában, s felvillannak a szavak a cigarettafüst mögül: „Isten báránya, lupus in fabula, a jelenidő börtönében égek!” Akkor még nem értettem, csak később, amikor ennek az estnek a hatására elkezdtem Pilinszkyt olvasni. Az maga volt a csoda, ahogyan kinyílt a világ, ahogyan átölelt, ahogyan magába szívott.

Vas Ottó tanár úr a napokban töltötte be nyolcvanadik életévét. A születésnap csendes volt, néhány hír jelent meg az évfordulóról világhálón. Tényszerű volt. Felsoroló. Azért is gondoltam, hogy én nem adatokat írok, hanem az embert mu-

versre lenne szükség. Nekem nem volt akkor még annyi. De hogy ezen gondolkodott, már az is sokat jelentett számomra. Ahogyan ezeket a sorokat írom, egy verstöredék jár a fejemben... aki a szavak szárnyán tanult meg repülni, az nem jár már a földön soha, csak végigkocog az üveghegyeken, s megcsillan az ősz fején a Tejút pora, S ha zizzen a papír, kihull néhány betű, mint a könny, felszántja a lelket, elveti magját, s kinő belőled, mint a vers, ezer színű szivárvánnyá csendesedve.

Ha lehetnék még egyszer diák, csak azt kívánnám, újra hallhassam még őt szavalni. Mindent köszönök, mindent köszönünk TANÁR úr!

Hrubik Béla

Dolgozni csak pontosan, szépen...

(Pracovať len presne a pekne...)

(Összeállítás József Attila verseiből)

Rendezte és összeállította: Vass Ottó

SZEREPLŐK — ÜGINKUJÓ:

Balik Judit, Balga Katalin, Bréda Erika, Botka Endre, Cseri Árpád, Darida Erika, Fonódy Teréz, Gyebár Éva, Juhász Gyula, Juhász László, Konecz Éva, Kovács Katalin, Kovács Tibor, Kristóf Beáta, László Vilmos, Mikolov Éva, Ondrusz Mária, Pásztor Piroska, Szobi Zoltán, Varga Gábor, Zalabai Gyula, Vass Ottó

Az ipolysági József Attila Irodalmi Színpad 12 éves múlttal rendelkezik. A jókai-napok másodán események, a közönség számára már ismerősé vált tevékenységük, s irodalmi közéletünk jelenléte tényezőjeként mai magyar és a hazai csehszlovákiai magyar irodalom népszerűsítése mellett főleg szovjet költők műveiből alkotott összeállításokkal szerepelnek. Az irodalmi színpad tagjai a szép, tisztá anyanyelv ápolói és terjesztői „nem középiskolás fokon”.

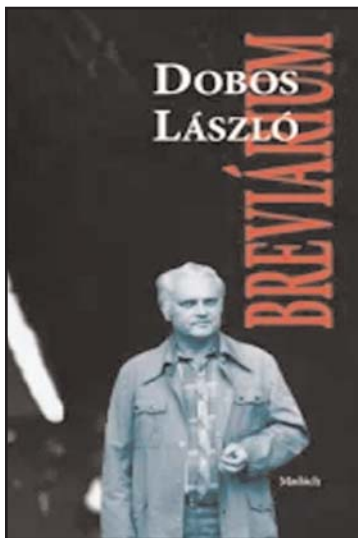

Könyvajánló

Dobos László

BREVIÁRIUM

Válogatta, összeállította: Csanda Gábor

Van-e olyan irodalomkedvelő, aki e nevet, Dobos Lászlót, ne ismerné. Hat éve már azonban nincs közöttük (+ 2014. július 25.). A könyv tisztelgés meg nem ért 90. születésnapjára.

Dobos László, Kossuth-díjas szlovákiai magyar író, politikus, közéleti személyiség, kultúraszervező. Ő alapította az Irodalmi Szemle c. folyóiratot (1958-ban), a Madách Könyvkiadót (1968-ban), a kassai Thália Színházat (1969-ben)... 1968 és 1971 között a Csemadok elnöke. Rövid minisztersége idején szá-

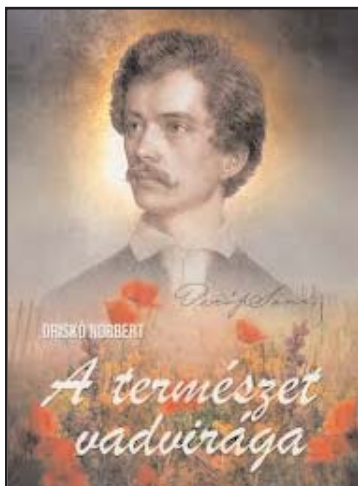
mos kisebbségvédelmi, nyelvhasználati kisebbségi oktatási és művelődési problémát vetett fel, ezek megoldási lehetőségeivel együtt. A rendszerváltás után íróként elhallgatott, de parlamenti képviselőként közéleti és politikai kérdésekben rendszeresen véleményt mondott a sajtóban, napirenden tartva (máig) nem tisztázott jogviszonyok kérdését. Vérbeli, meg nem alkuvó szervező volt és maradt, de kortársai jó humoráért, közvetlenségéért is becsülték. Királyhelmeceen született, Pozsonyban hunyt el.

Az olvasókönyv a szerző hagyatékában fellelt közéleti-politikai és közéleti-publicisztikai Dobos-írásokból - nyilatkozatokból, interjúkból, esszékből, vallomásokból - nyújt minden tekintetben változatos, színes válogatást. S mivel ezeknek az írásoknak egy nem csekély része a szlovákiai magyar kultúrával és irodalommal foglalkozik, nem maradt ki a szépíró-kultúraszervező Dobos László hangja sem. Egyébként gyakran ugyanolyan hangon szólal meg a nem irodalmi jellegű írásaiban, ezek is szépprózai munkáinak hanghordozását, metaforikusságát, líraiságát, szenvedélyességét, egyszóval stílusát idézik.

Oriskó Norbert:

A természet vadvirága

Megjelent Petőfi Sándor születésének közelgő 200. évfordulójára

A sors játéka vagy véletlenszerűsége, hogy a Dobos László-breviárium és a Természet vadvirága egyszerre kerül bemutatásra, ajánlásra. Ugyanis az előbb említett kötetben a 75 éves Kossuth-díjas íróval Oriskó Norbert beszélgetett, mely beszélgetés a Szabad Újságban jelent meg 2005. október 26-án. Mindkét könyvhöz nemrég jutottam hozzá, és úgy gondoltam, hogy az említett apropó kapcsán érdemes egyszerre aján-

lani őket elolvasásra.

Az informatikában képzett szakember nagy Petőfi-rajongó,

és ez a tény vezette őt arra, hogy Petőfiről szerkesszen egy olyan kiadványt, amely olyan tényeket és számszerűségeket tartalmaz, amelyek másutt nem találhatók, senki ilyen szemszögből nem foglalkozott Petőfi költészetével. Mint Csáky Pál írja a kötet előszavának is felfogható részben, idézem: Egy kisebbségi sorsban élő magyar ember, aki megejtő elkötelezettséggel gyűjt verseket, információkat, kiadványokat a nagy szellemi elődtől, elődről. Aki, ha azt olvassa vagy hallja, hogy Petőfi, akkor megszűnik számára a világ. Akkor azonnal rákapcsolódik a szellemi csatornára, amely - függetlenül attól, hogy új vagy már jól ismert tartalmat kínál-e - varázslatos kisugárzásával újból és újból, egy pillanat alatt rabbá teszi őt.

A kötet másik ajánlója, Duray Miklós, az utószóban így ír: Petőfit költőként és szellemi gyökéremberként eddig aligha vizsgálta bárki is abból a szempontból, hányszor említette verseiben a virágot és a hazát. Pedig nem mindegy. Mindkettő a természettel függ össze. A virág a megrendíthetetlen, ugyanakkor a pusztítható természet csodálatos jelensége, a haza a megrendíthető és az elpusztítható ember szellemi, lelki életének tartozéka. A virág tűnik maradandóbbnak, mert esélye minden évben újra sarjadni. A természet minden évben megadja erre az esélyt. A hazát csak emberi tudatossággal lehet építeni vagy pusztítani, feloldani a nagyhatártalanságban - az ember biológiai lényként való egyidejű megváltoztatása nélkül. Ezért a virágot csodálnunk lehet, és kissé irigylünk is kell gyökéri és virági létének ezt a harmóniáját, hiszen megmarad eredetisége. A hazát alkotnunk kell az elképzelhető fizikai, szellemi, lelki és időkeretben, de leginkább virágoztatni és sajátosan védeni a pusztítókkal szemben. Haza nélkül nemzet sincs.

A szerző: 2023-ban Petőfi Sándor születésének 200. évfordulóját ünnepeljük. Ezzel a könyvvel is - kicsit előre tekintve, a nemzeti összetartozás évében - tisztelgünk a kétszáz évvel ezelőtt született KÖLTŐ előtt, hiszen hihetetlen, példa nélküli és csodálatos életút az övé! A csoda ott van, hogy rövid élete során a szó szoros értelmében az emberi lét teljességét valósította meg. E kötet megpróbál választ keresni és adni arra a kérdésre is, hogy hogyan és mivel...

Mert nem lehet feledni

TRIANON füveskönyve

Válogatta és szerkesztette Praznovszky Mihály

A Kürtös utóbbi két számában már több, Trianonnal foglalkozó könyvet is bemutattunk, de azok részére, akiket a békediktátumról szóló vélemények is érdekelnek, azoknak ez egy kitűnően megszerkesztett anyag. Ezeket nem lehet megmagyarázni, el kell olvasni. Lássuk egyes fejezeteit: Előzmények, A békekötés, Visszhang, Revíziós gondolatok, Elszakítva, Hétköznapiak, Trianon a költészetben, Trianon a prózában, Trianon ma. És ha már

Dobos Lászlóval kezdtünk, fejezzük is be vele. A kötetben két idézet is van tőle, mégpedig: „Trianon évszázada még nem ért véget. Trianon utókora egy hatalmas hordalék.”

„Az egyesülő Európában megoldásra vár a magyarkérdés. Ha az elmúlt század Európája el tudta viselni a magyarság földig alázását, el kell hogy viselje a magyarságnak járó igazságtévest is. Nem gyalogolhatunk úgy Európa felé, hogy vissza ne nézzünk.”

Nyári rekreáció

Hogyan pihenjen a XXI. századi keresztény ember? A téma a nyár eljövetelével ismét aktuálissá válik, és erre, az elsőre egyszerűnek tűnő kérdésre adott válasz nem is olyan egyértelmű.

Az első gondolat, ami eszünkbe juthat, hogy miért kell egyáltalán megkülönböztetni a „hívő” és „nem hívő” nyaralást. Általában hasonló kapcsolódást keresünk, legyen az akár strandlátogatás, utazgatás vagy éppen biciklitúra. Ugyanazokon a helyeken ugyan-

azt a levegőt szívjuk, ugyanazt a sört vagy limonádét isszuk, mégis teljesen másképp éljük meg, másképp kell megélnünk.

A nem hívő ember (és sajnos sok hívő testvérünk is) képes hátérbe szorítani az egész életét a vakáció alatt. Képes elhanyagolni házastársát, családját, a számára általában fontos dolgokat, mondván, hogy most szünet van, majd utána újra mintaszerű férj/feleség, barát, ember lesz. Sok ember átadja magát a testi örömeknek, a kicsapongásban és morális értékeinek ideiglenes semmibevételében keresi a felüdülést. Keresztényként vigyáznunk kell arra, hogy ne essünk ebbe a hibába. A hitünket nem szabad olyan dolognak vennünk, ahonnan „szabadságra megyünk”. Rossz eszmefuttatás az, hogy „jó életet élek, járok szentmisékre, naponta imádkozom, adakozom, most egy hétig lazítok, pogánnyá válok”. Az Istentől, az Ő törvényétől való eltávolodás nem a pihenés, hanem a bűn definíciója.

Szükséges tudatosítanunk, hogy a pihenés, feltöltődés nem ördögtől való dolog. A folyamatos munkával és imával teli szentségi élet követendő példa, viszont ha túlzásba vesszük, könnyen válhat az Istentől eltávolító tényezővé. Ilyenkor következik a kiegészítés, amely napjainkban a dolgozó emberek nagy részét sújtja. Vigyáznunk kell mentális és testi egészségünkre, aminek elengedhetetlen eleme, hogy időnként megálljunk. A szó latin megfelelőjének, a recreationak szó szerinti fordítása az újjáalkotás, megújulás. Nagyon szépen kifejezi azt, hogy ilyenkor újjá kell építenünk magunkat, és ha már építkezünk, miért ne építenénk jobbat, mint ami régen volt? Gondoljuk át, miben javulhatunk, hogyan kerülhetünk még közelebb az élő Istenhez. Használjuk ki ezt a kis időt arra, hogy megálljunk és végigtekintsünk életünkön. Így, a munkahelyi hajtáson kívül, teljesen máshogy tudjuk értékelni tetteinket és hozzáállásunkat. Fedezzük fel, mik azok a mindennapi apróságok, amiben szebbé, könnyebben elviselhetővé tehetjük hétköznapijainkat, hogy ne börtönből való szabadelésként éljük meg az egyhetes nyári szabadságot.

Személy szerint nagyon tetszik a már említett rekreáció szó, hisz cselekvést, aktív munkát fejez ki. Feltételezi, hogy az ember nem úgy pihen ki magát, hogy nem tesz a feltöltődéséért, éppen ellenkezőleg. Tudatosan kellene kiválasztanunk, mi tesz nekünk jót. Vigyázat, ezt nem téveszthetjük össze azzal, ami jólesik! Nem minden pillanatnyi örömet okozó dolog válik javunkra, és ha mégis, viszonylag kevés tartható fenn hosszútávon. Példának okáért teljesen legitim kívánság az, hogy a szabadság egy napja azzal teljen, hogy az ember nem csinál semmit - tévét néz, könyvet olvas, úgymond nem törődik a világgal. Ez jó és hasznos tud lenni - rövidtávon. Hosszútávon az így viselkedő ember haszontalanabbá válik nem csak a közvetlen környezete és a társadalom, de a saját maga számára is. Éppen ezért ne hagyjuk, hogy a semmittevés csábítása erőt vegyen rajtunk, ehelyett maradjon meg a hasznos munkával teli életből szükségszerűen elszakított egy-egy napnak.

Balga Zoltán

Szentmise a felvidéki családokért Balassagyarmaton

Június 26-án este a trianoni békediktátum aláírásának századik évfordulója alkalmából Dóbiás Zalán atya, a Don Bosco Szent János-templom esperese Balassagyarmaton mutatott be, koncelebrált szentmisét a felvidéki családokért és a magyar nemzet vezetőiért.

Bevezető beszédében Zalán atya szeretettel köszöntötte az ipolykeszi híveket. Homíliájában nem politikai beszédet tartott, hanem a béke evangéliumát, a szeretet ígését hirdette. Az élet nehézségeiről beszélt, amelynek súlya alatt sokszor azt érezzük, hogy feladjuk. Nyelvünk változatossága teszi rendkívülivé ezt a szót: fel-adjuk. Igen fel-adjuk az Istenhez azt a terhet, amit már nem bírunk elviselni.

A felvidéki családokat Ipolykeszi közössége és a polgármester asszony, Kosik Szilvia képviselte. Beszédében kitért arra, hogy mit jelent Felvidéken magyarnak lenni és Trianon 100. évfordulója alkalmából így köszöntötte meg a hálaadó szentmisét: „Az elmúlt napokban emlékeztünk nemzetünk tragédiájára, Trianonra, amely élő seb a magyar nemzet testén. Az ilyen emlékezésben mindig erő van és bizonyágtétel a csüggedés ellen. Megtiszteltetés és felemelő érzés számunkra, hogy kedves városunkban, Balassagyarmaton, a szalézi templomban együtt az anyaországi magyarokkal imádkozhatunk hitünkért és nemzetünkért. Tudjuk, csak országnak vannak határai, a nemzetnek nincsenek.”

Kissimonyi Beatrix

Kezdetét vette a mozgáskorlátozott fiatalok online kérdőíves megkérdezése

A Szövetség a Közös Célokért társulás a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével és az Orbán Alapítvánnyal három országra kiterjedő, feltáró jellegű, összehasonlító kutatást végez a mozgáskorlátozott fiatalok mindennapi életével kapcsolatban Szlovákiában, Magyarországon és Romániában.

A kutatás első állomása az a kérdőíves felmérés, amelynek során 18 és 30 év közötti mozgáskorlátozott fiatalokat kérdezik meg, akik születetten mozgáskorlátozottak, vagy harmadik életévük betöltése előtt váltak mozgáskorlátozottá. A felmérések segítségével szeretnék feltérképezni a célcsoportba tartozó fiatalok társadalmi részvételét, társadalmi szerepvállalását.

A kérdőív az alábbi linken magyar nyelven érhető el:

<https://online-kerdoiv.com/index/view/hash/1a5bf639bbe4c0e73c2231125d0058da>

A kérdőív név nélkül is kitölthető, a kitöltés minden esetben önkéntes, egy kérdőív kitöltése körülbelül 20 percet vesz igénybe.

A projekt az Európai Unió Erasmus+ programjának támogatásával valósul meg.

Régi nóta, bíres nóta

Járásunkban az idén 21. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirózsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközölünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Amikor a lélekharang csengő hangján elbúcsúzok tőlem,
Az lesz majd az istenhozzád, nem hallatsz már többé hirt felőlem.
Eltávozom csendben, itthagynom a lelkem,
Feledjétek jó barátok, szerelmek és csalódások engem.

Elcsendesül a harangszó, elhangzik a búcsúztató ének,
Hogyha eljössz, úgy köszönj el, nehogy bárki sírni lásson téged.
Köddé válik minden, múltunk már csak álom,
Keresd meg a boldogságod, a nyugalmat én is megtalálom.

Harangszót hozott a nyáresti szél.
Füledbe súgja, hogy emlékezzél.
/:Rég látott faludról néked mesél.
Arról is, akit már elfeledtél./

Egyszer még a múltad visszavisz majd.
Mégfáradt szíved ott új rügyet hajt.
/:Te mégis maradj az emlékeknél.
Várod, hogy harangszót hozzon a szél./

Bementem a patikába szombat este, kiöltözve csinosra,
Megkértem a patikárust, fesse ki a két orcámat pirosra,
Olyan huncut kenceficét keverjen,
Aki rám néz, lélegezni se merjen,
Minden legényt egyenest a harmadnapos forró hideg kileljen.

Bementem a patikába, azon módon, másnap este vasárnap,
Megmondtam a patikusnak, tartsa meg a kenceficét magának.
/:Valami nagy hiba van a receptbe,
Alighanem visszafelé keverte /mert/
Engem lel a forró hideg, ha a legény belenéz a szemembe./

Zöld ablakos kicsi ház, engemet a hideg ráz, valahányszor tefelőled beszélnek.
Zsalugáter ablakán, egész álló délután egyebet se csinálnak, csak kinéznek.
Hej, de sokan kérdeztek, hogy terajta mi a csudát szeretek?
Zöld ablakos kicsi ház, ki a fene magyaráz, a szívemnek magyarázni nem lehet.

Zöld ablakos kicsi ház, szívem duplázva bokáz, valahányszor az utamon ott járok.
Zsalugáter ablakán, ha kitekint az a lány, ha kitekint az a kislány, megállok.
Hej, de sokan intettek, magyaráztak tefelőled eleget.
Zöld ablakos kicsi ház, bolond, aki magyaráz, szerelmesnek magyarázni nem lehet.

Tekerj a zöldbe! Balassagyarmatról

Az útvonal:

Balassagyarmat - Szklabonya, Mikszáth Kálmán Emlékház - Kékkő vára - Szklabonyai tó - Sósár (45 km)

Reggel 8 órakor indulás Balassagyarmatról, az 1. Kerékpár Múzeum udvarából (H2660 Balassagyarmat, Mikszáth K. u. 61), amely a Tesco-val szemben található (parkolási lehetőség a Tesco parkolójában).

A délelőtti órákban megérkezés Szklabonyára - Mikszáth Emlékház megtekintése. Délben megérkezés Kékkőbe. Ott pihenő, a vár történetének megismerése helyi idegenvezető által. Visszafelé eltekerés a szklabonyai tóhoz. Később pihenő Sósárban, a csevice-forrásnál.

18 órakerékpár túra vége.

Korlátozott mértékben bérelhető férfi és női bicikli.

A csoportot kisbusz kíséri, ha bármilyen probléma adódna. Velünk tart a Cserhát Különleges Mentőcsoport és szerelő is.

Elsődlegesen ez egy családi és amatőr kerékpártúra, de szívesen látjuk a profi kerékpárosokat is.

Ez a kerékpártúra a Tekerj a zöldbe! túrasorozat része, amely a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség (MAKETUSZ) támogatásával jött létre.

Költségek: a szervezett túra díjtalan. Amennyiben nyitva lesznek a múzeumok, a belépődíjat a kerékpárosok egyénileg fizetik (nem kötelező program).

A túra szervezői: MAKETUSZ, Ipoly Túra Egyesület, Občianske Združenie za rozvoj Poiplia (Ipolymente Fejlesztésért Polgári Társulás)

Szponzorok és segítők: Határ Bútor-Barkács Áruház

A túra célja: A kerékpározás népszerűsítése, hogy minél többen tekerjenek a természetbe, és megismerjék az Ipoly folyóhoz kapcsolódó gyönyörű vidék nem mindennapi adottságait.

Túra időpontja: 2020.7.26. vasárnap 8:00

Kapcsolat:

1.kerekparmuzeum@gmail.com

ipolyturarendszer@gmail.com

Facebook-oldal: 1. Kerékpár Múzeum Balassagyarmat,

Ipoly Túrarendszer, Felvidéki Örökségünk Kincsei

Telefonszám: +36202804030, +36202676757

Weboldal: www.ipolyturarendszer.hu

Ismertető és regisztráció:

[http://www.ipolybiketours.hu/tekerj-a-zoldbe/-](http://www.ipolybiketours.hu/tekerj-a-zoldbe/)

A környezetvédelem virágzása

(Folytatás a 7. oldalról)

Manapság a magukat klímaharcosoknak vagy klímapartizánnak tituláló, alapvetően anarchista, szélsőbaloldali elveket valló ultraliberálisok egyre agresszívebb módon követelik a világ kormányaitól, hogy a problémakör elismertetése helyett valódi, és ha kell, radikális intézkedések révén vegyék elejét a ránk váró apokaliptikus katasztrófának. Már ha ez lehetséges egyáltalán... Ráadásul észrevehető, hogy érdekes módon éppen olyan alakok radikalizálódnak a környezetvédelmi mozgalmakon belül, akik korábban ugyanilyen kérlelhetetlen, ellentmondást nem tűrő elszántsággal, éppen ennyire szélsőséges módon követelték a melegjogok kiterjesztését. Ugyanezek az alakok szorgalmazták a szülésig alkalmazható abortusz bevezetését és kiterjesztését a világ összes országára, ugyanilyen fizimiskák vonulnak utcára a nők nem létező elnyomása ellen tüntetve (ahol pedig tényleg elnyomják a nőket, ott ezeknek a harcok jogvédőknek híre-hamva sincs, mert a bátorságuk csupán a nyugati demokráciák határáig terjed...). Ezek tiltakoznak a gyerekek iskolai túlterheltségére, és úgy általában a hagyományos családmóddal, a hagyományos életvitel elleni gyűlöletüket mindannyiszor kinyilatkoztatva. Mire lehet ebből következtetni? Elsősorban arra, hogy ezek az aktivisták minden egyes esetben szembemennek az élhető, kiegyensúlyozott, normális világgal, azt mindenáron megsemmisítenék és saját „alternatív normalitásukat“, avagy másságukat erőltetnék rá a többségi társadalomra. Ezek az alakok nagyon is megfontolt módon propagálják a halál kultúráját, a mizantrop ideológiát. A hetvenes és nyolcvanas évek akciófilm-örökléte legitimálta a halálkultuszt, onnantól kezdve pedig olyan lendületet kapott, hogy napjainkban már fel sem figyelünk arra, ha egy képregényfilmben milliók pusztulnak el - valamiféle depopulista ideológiát ültetve a kedves nézők agyába. Tehát a halál kultusza létezik, itt van velünk, és egyre nyújtogatja csontos, göcsörtös ujjait felénk.

A sötétzöldek környezetvédő mozgalmi nem kevésbé lappangó mizantrop elvek mentén működnek, hiszen egyre nyíltabban csakis a hétköznapi embereket, a tömeget okolják minden probléma kialakulásáért, kiterjedéséért. A klímaharcosok szerint túl sokan vagyunk, felzabáljuk az egész bolygót. Ebből következik, hogy szerintük radikális mértékben csökkenteni kellene az emberiség létszámát. Ugyanezek az emberek viczorogva küzdenek azért a női alapjogért, hogy aki teherbe esett, az bármikor, mindenféle kérdés, vizsgálat nélkül meggyilkoltathassa saját magzatát, vagyis az abortuszt egészen szélsőséges mértékben terjesztenék ki - immár ott tartunk, hogy a megszületett csecsemőket is halomra lehetne gyilkolni, ha rajtuk múlna. Támogatják a drogliberalizációt, és most már lassan ott tartunk, hogy a pedofiliát sem kellene mentális betegségnek tartanunk. Mindeközben aláássák a legalapvetőbb, biológiai adottságokból fakadó humánumot, meghozza a társadalmi nemek kitalációjával (vagyis bizonyos mentális zavarok normálként történő elfogadtatásával), a művészetek elsilányításával, az emberek szimpla dolgozóvá és fogyasztóvá züllesztésével. Mindezek így, együtt alkotják ennek a „környezetvédő“ társaságnak az ideológiai alapzatát, ami végső soron egy masszívan civilizációellenes, emberellenes eszmerendszer... Ha a teljes képet nézzük, akkor meg fogjuk látni, hogy akik a Föld jövőjéért oly álságos módon aggódnak, azok nem mások, mint embergyűlölők, akik ilyen módon a halálkultusz odaadó hívei.

Befejezése a következő számban.

Körösztyös György HM-cikkei alapján
összeválogatta BG

EPER/SZAMÓCA/SZÜRET CSALÁRI MÓDRA

Ennek az eseménynek, amely még 1963-ban történt, én is résztvevője voltam. Az egyik pajtásommal nyár elején, mint ahogy az már nálunk hagyomány volt, meglátogattuk a szőlőskerteket, pontosabban az egyiket, amely a legvonzóbb volt, mivel ennek az 1/4 területe eperrel (nálunk szamóca) volt elültetve. Ez a szamóca nagy szemű volt. Eleinte nagyon jó és édes volt, de később már kezdte a szánk szélét csípni, és úgy döntöttünk, hogy lenyomattuk egy kis „nagy szemű bulgár cseresznyével” annál is inkább, mert ez a cseresznyeфа mindjárt a szomszéd kertben volt, és a nagyanyámnak volt a tulajdona. Jó érett cseresznye volt, tehát felmáztunk a fára és lakmároztunk. Kis idő múlva valami mozgást és szuszogást hallottunk a szamócakertnél. Mikor jobban megnéztük, láttuk, hogy ez a T. Pista bácsi, a terület gazdája. „Itt is hiányzik, ezt is lelegették, letaposták” - már káromkodott, mikor felnézett a fára, és észrevett bennünket. „Nem tudjátok, kik voltak itt? Nem láttátok?” Éreztük, hogy válaszolnunk kell gyorsan, mert még mi leszünk a gyanúsítottak. Mindjárt megneveztünk két fiatalabb pajtásunkat, és gondoltuk, ezzel el van intézve. Csakhogy nem számoltunk azzal, hogy a másik szomszéd kertben volt Néma Pali, aki permetezett. Néma Pali már majdnem 60 éves volt, és tényleg néma. Még gyermekkorában érte baleset, és süketnéma lett. De sajnos mi, falusiak nagyon is meg tudtuk érteni vele egymást. Odaszaladt Pista bácsihoz, és elkezdte: Pista inda,...., kettő inda, a fán inda,.....sárga ing inda (a barátom sárga trikóba volt). Pista bácsi előtt mindjárt tisztázódott a tolvajok kiléte, s ránk ordított. „Nem gyűttök le azonnal!” De pont annyi bajunk volt, még inkább feljebb másztunk. Hiába káromkodott, mi nem mozdultunk. Szerencsénk volt, mert mint később megtudtuk, Pista bácsi a nem messze levő mezőgazdasági telepen volt kazalrakó, és csak így munka közben ugrott el intézkedni. Több mint valószínű, hogy valami „jóakarónk” beárult neki. Mivel időhiányban volt, nemsokára magunkra hagyott minket, de azzal búcsúzott, hogy ha valahol elkap bennünket, azonnal hátra fordítja a sarkunkat. Én ettől a művelettől nagyon féltem, mert nem tudtam, hogy mit takar, és minthogy Pista bácsi közvetlenül az iskola mellett lakott, három hétig a kertalján jártam nagyon óvatosan az iskolába.

Farkas Sándor

Nyár a kertekben

Meleg, forróság, kevés eső nagy aszály - ezek a júliusi hónap jellemzői, ami az időjárásról illeti. A kertekben azonban beindul a betakarítás ideje, tennivaló akad bőven.

Lassan mindenhol kikerül a földből a zöldborsó, és felmerül a kérdés, mit ültessünk a helyére:

Palántázhatjuk az őszi káposztaféléket, karalábét, karfiolt, de vethetünk csemegekukoricát, céklát, cukkinit, patisszont és uborkát is. Akinek a májusi esős időszak tönkretette az uborkáját, minden további nélkül vetheti másodvetésként a zöldborsó helyére. Helyben vetéskor ültetés előtt áztassuk be a magokat: cékla, csemegekukorica stb., így előbbre hozhatjuk a kelést 2-3 nappal.

A talaj előkészítése különbözik a tavaszi földmunkáktól. Erre a munkára rendszerint csak rövid idő áll rendelkezésünkre az elővetemény lekerülése és a vetés között. A talaj ilyenkor többnyire már száraz és röges. Ilyenkor nem szabad mélyen ásni, forgatni a talajt, hogy ne szárítsuk ki nagyon, a maradék nedvességet ne párologtassa el. Öntözésre berendezett területen ajánlatos előtte beöntözni, hogy minél kedvezőbb nedvességtartalmú talajon dolgozhassunk - vagy várunk egy alapos esőre. Ha van komposztunk, azt is most dolgozzunk bele. Az így előkészített talajra rögtön tegyük rá a takaró anyagot, és kezdhetjük a palántázást. A jól fejlett palánták állandó helyükre ültetve gyorsan meggyökeresednek, zökkenőmentesen folytatják növekedésüket. Ehhez a mulcsot húzzuk szét, készítsük elő a sorokat, öntözzük be alaposan, majd elvetjük a beáztatott magot, palántázzuk a szépen fejlett növényeket, és visszaigazgatjuk a takarást.

Saját maga után, monokultúrában ne termeljünk semmit, a talajuntság és a kártevők felszaporodása miatt. Kerüljük a rendszertanilag azonos családba tartozók egymás utáni ültetését.

Egy családba tartoznak:

keresztesvirágúak: káposzta-, retekfélék

burgonyafélék családja: paprika, paradicsom, burgonya, tojásgyümölcs

ernyősök családja: sárgarépa, petrezselyem, zeller, pasztinák

fészekvirágúak: saláta, madársaláta, cikória, endívia

hüvelyesek családja: borsó, bab, lencse, földimogyoró

hagymafélék: az összes hagymaféle

kabakosok családja: dinnyefélék, uborka, tökfélék (cukkini, patisszon is)

libatopfélék: spenót, cékla, mángold

A talaj tápanyagkészlete június-júliusra már kezd kimerülni. Így, amikor a másodvetést megkezdjük, tápanyagpótlásra lesz szükség. Ugyan a kereskedelembe kaphatóak különféle tápoldatok, tápsók, azonban némi munkával mi magunk is elkészíthetjük a tápanyagban igencsak gazdag, magas káliumtartalmú trágyalétet a nadálytöbblől illetve a nitrogénben gazdag csalárlét. Szedjük egy jó nagy maroknyi nadálytöblevet, és tegyük egy vödör vízbe. Fedjük le és hagyjuk erjedni kb. 2-3 hétig. Felhasználáskor az öntözővízbe tegyünk belőle. Ezzel a növények káliumigényét tudjuk kielégíteni. Nem szükséges egyszerre nagy mennyiséget elkészíteni belőle, kéthetente készítsünk újabb adagokat. A júliusi-augusztusi meleg hatására hamar elkészül a trágyalé, így folyamatosan tudjuk adagolni a másodvetésűeknek.

A másodvetésű növények termesztésének sikere nagymértékben függ attól, hogy mennyire tudjuk öntözni őket. Így a talajnedvesség megőrzése rendkívül fontos. A nadálytö leveleit használjuk talajtakarásra. A szép nagy levelekkel egyszerűen csak fedjük le a talajt. Azon kívül, hogy megakadályozza a párolgást, bomlásával extra káliumot juttatunk a növényeknek.

Azokon a területeken, ahol már levirágzott az összes egynyári, vagy kiürült a zöldségágyás, vessünk zöldtrágyának való fehér herét vagy fehér mustármagot. Ezek a növények nagyban javítják a talaj tápanyagtartalmát és minőségét. Amikor a növény vetés után eléri a 10-15 cm magasságot, egyszerűen csak forgassuk bele az ágyásba, így a lebomlás után tápanyaggal látja el a talajt.

-ber-

Balassagyarmat város központjában, a Rákóczi út 82. szám alatt (a Corleono pizzeria mellett) gyönyörű vásárlóudvar vár minden kedves érdeklődőt!

A Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya

2020. október

10-11-én

rendezi meg a

XXI. ŐSZIRÓZSA

magyarnóta-énekesek

országos versenyét,

ha időközben nem lépnek életbe újabb országos korlátozások.

A nótáénekesek versenyébe 2020. szeptember 13-ig azok jelentkezését várjuk, akik betöltötték 16. életévüket, felső korhatár nincs. A versenybe 2 magyar nótával – hallgató, csárdás – lehet jelentkezni írásban név, elérhetőség (pontos lakcím, e-mail, telefonszám), valamint a nóták címének és hangnemének feltüntetésével a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya címén:

**Oblastnyí vñbor Csemadoku,
991 28 Vinica, Nekyjská 397/27
e-mail: csemadokntv@gmail.com,**

Az érdeklődők bővebb tájékoztatást kérhetnek a Csemadok NTV telefonszámán: 0907 85 62 96. A jelentkezőknek részletes információt küldünk. A jelentkezési lapok letölthetők a Csemadok honlapjáról (www.intezet.sk; www.csemadok-hu.eu).

ÉRTESÍTÉS!

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya, a Tar Lőrinc Baráti Kör és Ipolyzecsényke Község Önkormányzata, mint főszervezők, értesítik a nagyközönséget, hogy a felvidéki Ipolyzecsénykére tervezett 2020-as VII. Palóc Világtalálkozó elmarad, illetve áttevődik a 2021-es évre a július 30., 31. és augusztus 1. időpontra, változatlan helyszínnel. Tisztelettel kérjük a világtalálkozó iránt eddig is érdeklődőket, illetve a továbbra is ezen részt venni szándékozókat, hogy a jövő évi új időpontot jegyezzék be naptárjaikba, és továbbra is kísérik figyelemmel az erről kiadott tájékoztatásainkat.

Megtisztelő érdeklődésüket köszönjük.

Tisztelettel: a szervezők

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0918/19 63 37. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.